

АРХИТЕКТУРНО-КОМПОЗИЦИОННИ РЕШЕНИЯ НА КОМПЛЕКС, ВКЛЮЧВАЩ АВТОСАЛОН И ГАРАЖ

Борислава Манчева-Велкова¹

ARCHITECTURAL AND COMPOSITIONAL SOLUTIONS OF A COMPLEX INCLUDING A CAR SALON AND GARAGE

Borislava Mancheva-Velkova

ABSTRACT

Today car dealerships provide interesting architectural solutions and shape the suburbs and areas around major thoroughfares. The retail space in the exhibition complexes is increasing with the development of the automotive industry. In these complexes are placed more and more functions related to the sale and maintenance of the car, with larger properties have one or multi-storey garages.

In the new showrooms, the showroom is a major compositional element around which secondary areas and functions develop. In the showrooms, multiple features are combined under one roof, with public services added to the core functions.

Key words: *Architectural compositions, situational decision, car dealership (salon), garage*

¹ Борислава Манчева-Велкова, доц. д-р архитект, адрес: 1373 София, ВСУ „Л. Каравелов“, ул. „Суходолска“ №175, e-mail: BOBImancheva@abv.bg

1. ВЪВЕДЕНИЕ

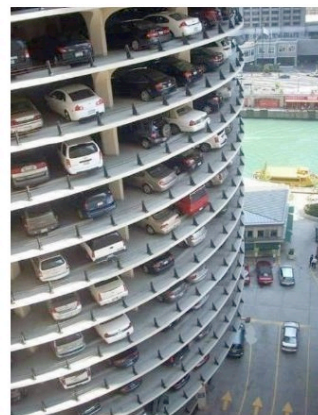
В държавите членки на Европейския съюз ключов сектор в динамично развиващите се икономики е автомобилната индустрия. Фирмите производители на моторни превозни средства и резервни части за тях разпространяват продукцията си чрез мрежа от дистрибутори. Автомобилните производители и другите предприятия работят с оторизирани сервиси. Появява се нуждата от изграждане на мрежа от автомобилни представителства по света. Това обуславя и необходимостта от съчетаването на тези функции в общи комплекси.

Днес представителствата на автомобилните компании дават възможност за интересни архитектурни решения и оформят крайградските части и районите около главните пътни артерии. Възможните подходи при оформяне на пространството и прилежащата среда на различните класове улици, включително главни транспортни артерии, са изследвани от българските специалисти. [8]

Търсенето на корпоративната идентичност в архитектурата от своя страна има отношение към формиране на архитектурната среда в модерния град. В зависимост от размерите на УПИ расте и броят на предвижданите функции. По-големите шоуруми помещават автомобилни представителства на няколко компании. В случаите, когато се проектират многофункционални комплекси, автосалоните се съчетават със сервиси, магазини за авточасти, както и едноетажни или многоетажни гаражи.

2. ИЗЛОЖЕНИЕ

С развитието на големите и много големите градове в жилищните им зони и тези със смесено многофункционално предназначение, както и за чисто производствените зони, се изисква все по-осезателно, планирането на техническата инфраструктура, с многоетажни паркинги и гаражи, като елементи на същата. [6]

Фиг.1. Визуализации на многоетажни гаражи

Обикновено проблемите с паркиране в градовете се решават с изграждането на подземни или надземни паркинги и гаражи в крайните градски части и се стимулират хората да ползват градски транспорт или велосипеди (мотопеди).

С оглед съсредоточаването на различни обществено обслужващи дейности в централните градски части решаването на проблемите на паркирането стои изключително актуално. Като се има предвид увеличаването на броя леки автомобили през последните години, както в прилежащите на централните градски части или по-отдалечени жилищни квартали, проблемът с изграждането на многоетажни гаражи е още по-силно изразен.

Архитектурата на многоетажните гаражи е явява като акцент в градския силует, особено когато са разположени в близост до основни транспортно-комуникационни артерии и кръстовища.

Вертикалният достъп с автомобили до отделните нива се осъществява посредством рампи, които могат да са спираловидни, прави, разположени в централната част на обема или изявени на фасадата. Такива примери са показани на фиг. 1 и фиг. 2.

Широчината на рампите обикновено се приема: 3,50 m – при движение в едната посока и 7 m – при движение в двете посоки. Наклонът е до 1:10. Паркоместата обикновено се разполагат перпендикулярно на движението, но са възможни решения и под друг ъгъл. Етажната височина обикновено е 3,60-4,20 m. [6]

Фиг.2. Визуализации на многоетажен гараж с права рампа, изявени на фасадата

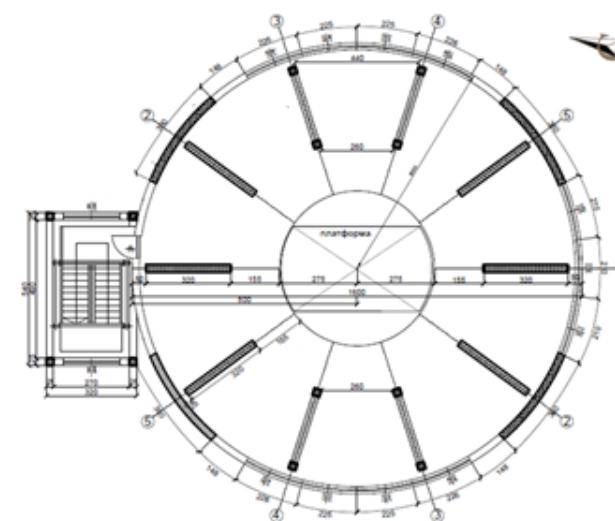

Фиг. 3. Гараж от сглобяемо-разглобяема стоманена конструкция [5]

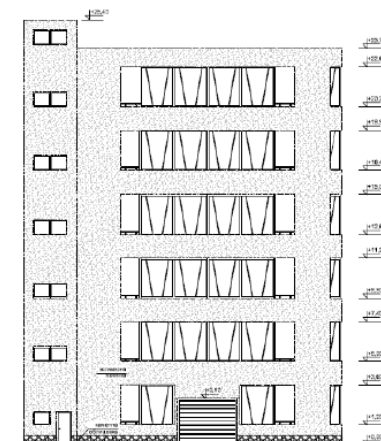
Необходимо условие в композицията и устройственото решение е осъществяването на удобен достъп за влизане и излизане, липса на конфликти (движението да се осъществява с вливане на потока), лесно обслужване и комфорт на самото паркиране. За мероприятия, свързани с голямо струпване на хора на едно място, свързани с големи обществени прояви на публичност, за кратък период от време (публични мероприятия на открито), е рентабилно проектирането на сглобяемо-разглобяеми стоманени етажерки за паркинги и гаражи (Фиг. 3), като модулни съоръжения, разрешени като преместваеми съоръжения съгласно чл. 56 от ЗУТ. [6] Това могат да бъдат и готови обемни клетки. [10]

Самото оразмеряване като брой паркоместа в сградата, се извършва на база възможно статистическо изследване на броя преминаващи и паркиращи превозни средства за най-натоварения период от годината на надземните паркинги и гаражи.

За плочите на многоетажните гаражи се препоръчва използване на високоякостен бетон с малка изтриваемост. Възможно е и използване на сглобяеми подови стоманобетонни елементи. Предвижда се и поставяне на защитен материал върху подовите - за гарантиране на защитеност на всички конструктивни елементи, които са в пряк контакт с вредни вещества, както и използването на традиционни битумни рулонни или разливни материали.

а)

б)

Фиг. 4. Многоетажен гараж с кръгла форма, консултант по част „архитектурна“ доц. д-р арх. Б. Манчева, ръководител по част „конструктивна“ гл. ас. С. Цветков
а) план; б) фасада

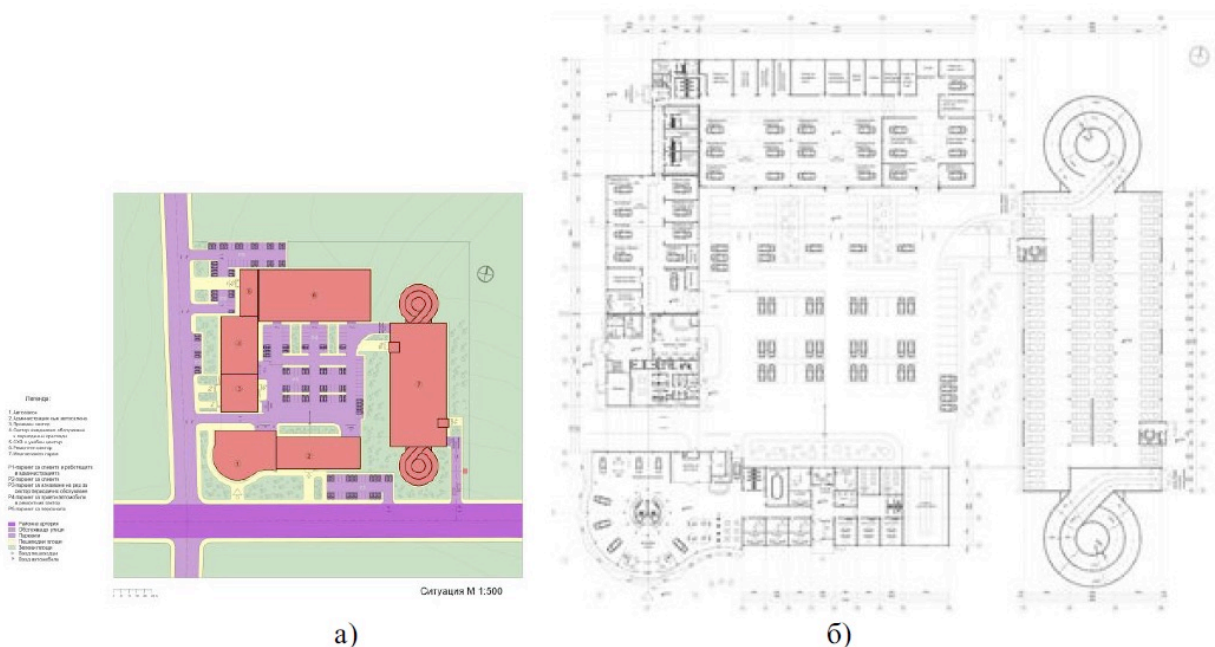
На Фиг. 4 е показано гараж с кръгла форма, решен със стоманобетонна носеща конструкция. Планировката на сградата включва: 6 надземни и 2 подземни етажи, всички с височина 3,80 m. Конструктивната система е скелетно-безгредова (стенна конструкция) с вертикални носещи елементи: колони (25/25 cm) и конструктивни стени (шайби) с широчина 25 cm – за поемана на сеизмичните въздействия. За сеизмичната устойчивост и коравина на съоръжението са проектирани 10 бр. шайби. Подовите плочи са гладки, безгредови с дебелина 20 cm. Фундирането е решено с фундаментна плоча, която е с дебелина 80 cm. Цялата сграда обслужва 80 броя парко-места.

Вторият пример представлява автомобилно представителство със сервиз и многоетажен гараж, разположени в УПИ на промишлена зона на ж.к. Овча купел, гр. София. (фиг. 5 и фиг. 6) В двата етажа на автосалона се помещават: изложбен салон, представителства на фирми, магазин за авточасти, принадлежности и др., администрация, учебен център, бюфет и кухня с две зали за хранене на първо и второ ниво.

Фиг. 5. Поглед към централния вход на автосалона

С лице към районната пътна артерия са разположени шоурума и многоетажния гараж. Около вътрешен двор, решен с паркоместа към отделните зони са проектирани двата сектора на автосервиза. Единият от тях е със сервизни клетки за ежедневно и периодично обслужване, а другият представлява сервиз от салонен тип, осъществяващ поправка и подмяна на възли и детайли, изискващи повече време за монтаж и демонтаж.

Фиг. 6. Комплекс от автосалон, сервиз и многоетажен гараж (дипломен проект под ръководството на доц. д-р арх. Б. Манчева) а) генерален план б) разпределение на първи етаж

Многоетажният гараж е проектиран с две външни двупосочни спираловидни рампи за автомобили, които участват във формиране на архитектурния му образ. Част от площта му се ползва за нови автомобили от автосалона и за тази цел се осигурява втори вход към

изложбената част от вътрешното пространство на комплекса. Останалата площ от многоетажния гараж е предвидена за клиенти от жилищния комплекс, които я ползват като платен обществен паркинг.

Следващият пример илюстрира разположението на шоурум към локално платно на бул. „Цариградско шосе“, гр. София, автосервиз, покрит едноетажен гараж и богато развита част за обществено обслужване. (фиг. 7 и фиг. 8) Пешеходният достъп до автосалона се осъществява от югозапад, където в близост има автобусна спирка на градския транспорт и Метростанция „Интер Експо Център“. От второстепенната улица от югоизток се осъществява достъпа до сервиза, едноетажния гараж и се зарежда складовата част на ресторанта.

Фиг. 7. Комплекс от шоурум, сервиз и едноетажен гараж на Ауди гараж (дипломен проект под ръководството на доц. д-р арх. Б. Манчева) а) разпределение на първо ниво б) разпределение на второ ниво

Основната функция на комплекса е изложение и продажба на нови, употребявани, ретро и състезателни автомобили. Допълващите функции позволяват на посетителите по-широк кръг от услуги: автосервиз, едноетажен паркинг, ресторант с пълноценна кухня и зала за хранене с 148 места, тераса на второ ниво с градина, фирмени търговски обекти, офиси, помещения за търговски представители и конферентна зала. Едноетажният гараж е предназначен за нови автомобили, за автомобили, предназначени за Test Drive, за автомобили, изчакващи за ремонт или такива, които вече са ремонтирани до вземането им от клиента.

В един имот са предвидени три самостоятелни обема, като са осигурени автомобилен и пешеходен достъп до тях. Автосалонът е основния обем, който доминира с размера и височината си от три етажа със светла височина по 3,80 m. Поради дължината му е предвидена деформационна fuga, в оста на отделяне на ниската (едноетажна част) и високата част на обема. Гаражът и автосервизът са предвидени със светла височина 5 m.

Фиг. 8. Шоурум на Ауди (дипломен проект под ръководството на доц. д-р арх. Б. Манчева) – Визуализации

Конструктивните елементи са привързани към правоъгълна конструктивна осова мрежа, с оси през 6 m. Носещата конструкция на автосалона е стоманобетонна, безгредова, с единични фундаменти. Гаражът и автосервизът е предвидено да се изпълнят с едноотворна стоманена рамка, с отвори 36 m. и 24 m., фундирането е с единични фундаменти с ранбалки, на ниво – 1,20 m. от котата на терена.

Фасадите на трите обема са с два основни материала стъклена фасадна система и окачена фасада с перфорирана ламарина. При фасадното решение на шоурума са използвани фирмените цветове и е намерено подходящото място за емблемата на марката Ауди, което е показано на фиг. 8.

ИЗВОДИ

При проектиране на представителства на автомобилните компании в един УПИ може да се разположат автосалон, сервиз, магазини за авточасти и други обществено обслужващи звена, както и едноетажни или многоетажни гаражи. За ситуирането на тези комплекси се избират терени при главни комуникационни артерии и кръстовища. При проектиране на шоурумите се търси корпоративната идентичност, която се отразява на архитектурния образ на сградите, както се вижда на фиг. 5 и фиг. 8.

ПРЕПРАТКИ

- [1] Борисов, Б. Възникване и развитие на нормативния регламент в традиционното териториално устройство на България до 1990 г., София, изд. „Авангард Прима“, 2016 г.;
- [2] Борисов Б., Развитие на нормативния регламент в териториалното устройство на България от 1990 г. до 2012 г., изд. „Авангард Прима“, София 2016 г.;
- [3] Борисов, Б. Градоустройството на Стара Загора, София, Авангард Прима, 2015, 164 с.
- [4] Манчева-Велкова Б., Стоянова А., Възможности за решаване за средно голям комплекс за обслужване на автомобили с богато развита обществена част, Международна Научна Конференция „Проектиране и строителство на сгради и съоръжения“ 15-17 септември Варна, 2016, III-563-567 с.;
- [5] Манчева-Велкова Б., Илиева Д., Архитектурно-композиционни решения на представителства за автомобили, Международна Научна Конференция „Проектиране и строителство на сгради и съоръжения“ 15-17 септември Варна, 2016, III-574-578 с.;
- [6] Власарев Д., Цветков С, Многоетажни паркинги и гаражи, IX Международна научна конференция по архитектура и строителство ArCivE 2019, 31 май – 02 юни 2019 г., Варна, България I 1.1;
- [7] Власарев Д., Функционално-естетическата роля на зелената система в производствените територии, изд. ВСУ „Любен Каравелов“, София, 2019 г., 99 с.;
- [8] Сотирова, П. Градска мобилност и транспортна инфраструктур, изд. УАСГ, София, 2018 г. 200 с.;
- [9] Сиврев Л., Курсовото проектиране на промишлените сгради, ВСУ „Л. Каравелов“, София, 2015;
- [10] Илиева Ю., Генезис и развитие на строителните системи за жилищни сгради от леки обемни клетки, Годишна университетска научна конференция 2019, НБУ „Васил Левски“, 27-28 юни, Велико Търново, 2019, Научно направление „Технически науки“, 1777-1783с.